

LV 24.1 Rapport Commissie Contact met de Hoge Overheid (CCHO)

1. Taak en samenstelling CCHO

In 1991 heeft de Landelijke Vergadering de taak van de commissie als volgt omschreven:

- a. alles te doen, wat nodig is om de kerken bij de overheid te presenteren en te doen presenteren, zodat de continuïteit van een goed contact tussen beide verzekerd is;
- b. ter zake van haar bevindingen rapport uit te brengen op de eerstvolgende Landelijke Vergadering.

Deze taak is in 1994 en 1998 gecontinueerd.

De Landelijke Vergadering heeft in 1998 als nieuwe leden benoemd:

K. H. Mollema,
Mr. R.R. Roukema, tevens secundus afgevaardigde naar het CIO,
Ds. W. Smouter,

terwijl herbenoemd werden

Mr. J.W. Janse-Velema, secretaris, en
Mr. G. Rietkerk, voorzitter en afgevaardigde naar het CIO.

Om wederzijds op de hoogte te blijven van de belangrijkste ontwikkelingen worden de agenda's uitgewisseld met de NGK vertegenwoordigers in CIO-J en CIO-M. Desgewenst kunnen vergaderingen worden bijgewoond.

De afgevaardigde van onze commissie spreekt namens de NGK in het CIO; onze commissie dient als klankbord voor hem.

2. Doel en samenstelling CIO

Het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) heeft ten doel:

- c. De gemeenschappelijke bespreking, behandeling of afdoening door de participerende Kerken van op het terrein van Kerk en overheid gelegen zaken die daartoe hetzij door een of meer Kerken worden ingebracht; hetzij door het Contact eigener beweging ter hand worden genomen; hetzij door de Overheid bij het Contact aanhangig worden gemaakt en daar ter gemeenschappelijke behandeling worden aanvaard.
- d. De gemeenschappelijke verzorging - door middel van commissies van het Contact - van daartoe aangewezen taken of belangen, waarbij er met name commissies zijn voor de geestelijke verzorging
 1. in de inrichtingen van het Ministerie van Justitie
 2. van de militairen

Commissies als bedoeld in b, kunnen door het Contact ook ten behoeve van slechts een deel van de in het Contact participerende Kerken worden ingesteld.

Door een gestage groei in de afgelopen jaren participeren inmiddels tweeëntwintig kerkgenootschappen in het CIO. De grotere kerkgenootschappen wijzen twee of drie leden aan voor de plenaire vergaderingen van het CIO, de kleinere één lid.

Het CIO concentreert zich vooral op de juridische, institutionele en financiële belangen van kerken in relatie tot de overheid. De vrijheid van godsdienst is een belangrijk aandachtspunt. Ethische onderwerpen en profetische uitspraken liggen niet zozeer op het terrein van het CIO. Een deel van de kerken (wij niet) buigt zich over die zaken binnen de Raad van Kerken. De begrenzing aan de taak van het CIO - zo schreven wij ook in ons vorige verslag - ontnemt aan onze commissie (CCHO) niet de mogelijkheid in bepaalde gevallen zich afzonderlijk over bepaalde onderwerpen/ wetsontwerpen te buigen en te komen tot een eigen standpuntbepaling.

3 CIO juni 1997 - juni 2000

In de periode juni 1997 tot juni 2000 zijn in het CIO tal van onderwerpen aan de orde geweest. In het navolgende worden de belangrijkste daarvan kort geschetst.

e. Geestelijke zorg

Op het terrein van de geestelijke zorg bij de instellingen van justitie zijn twee ontwikkelingen van belang. De eerste is een bezuiniging bij die instellingen, die ook gevolgen heeft voor de middelen voor geestelijke verzorging. In de tweede plaats heeft de per 1 januari 1999 in werking getreden Penitentiaire beginselenwet grote gevolgen in de zin van decentralisatie van de geestelijke verzorging. Geestelijke verzorging valt binnen het budget en de bevoegdheid van gevangenisdirecteuren. Daarmee vermindert de aandacht voor de kwaliteit en de kerkelijke binding van geestelijke verzorgers en bestaat er een groter risico van alternatieve besteding van het budget.

Middels brieven van CIO-Justitie en lezingen van de voorzitter van het CIO is de aandacht gevestigd op het ongewenste karakter van deze ontwikkelingen.

Aan de geestelijke verzorging in de krijgsmacht hoeft in dit rapport geen aandacht te worden besteed. Dat komt aan de orde in het verslag van de NGK vertegenwoordigers in CIO-M(ilitairen).

Geestelijke verzorging in asielzoekerscentra is een relatief nieuw vraagstuk. De overheid neigt ertoe te concluderen dat er voldoende geestelijke zorg is als er in de omgeving van het asielzoekerscentrum plaatselijke kerken zijn.

Nadeel daarvan is dat het karakter van deze centra en de aard van het verblijf aldaar met zich brengt dat het zoeken van geestelijke zorg buiten die centra moeilijk is. Tegelijkertijd is de terughoudendheid van de overheid begrijpelijk gezien het feit dat het in allerlei opzichten om zeer divers samengestelde groepen mensen gaat. Een taak en kans voor plaatselijke kerken?

f. Bescherming van de zondag

In 1998 en 1999 is door het CIO samen met een aantal andere maatschappelijke organisaties aandacht gevraagd voor de negatieve gevolgen van de 24 uren-economie, onder de titel "Neem tijd om te leven". De positie van de vrije zondag kreeg in dit verband veel aandacht. Het doel van de actie, het in gang zetten van een maatschappelijke discussie over de trend in de richting van een 24 uren-economie, is bereikt.

g. Identiteit van instellingen

In het overheidsbeleid ten aanzien van identiteitsgebonden instellingen komt concreet tot uitdrukking datgene wat overigens ook jegens de kerken in bredere zin wel naar voren komt, dat de overheid steeds meer uitgaat van een impliciete rangorde tussen het algemene en neutrale enerzijds en het bijzondere en levensbeschouwelijke anderzijds. De vrijheid van godsdienst en de scheiding van kerk en staat worden niet (meer) bedreigd door vervolging en verboden. De bedreiging is veeleer gelegen in de zienswijze die uitgaat van een algemeen geldige empirische waarheid en werkelijkheid die de noemer vormt of de grootste gemene deler, op basis waarvan de diverse levensbeschouwelijke opvattingen van mensen als teller worden verenigd. De staat is dan neutraal en kerken of identiteitsgebonden instellingen zijn dan belangengroeperingen.

Daarmee wordt echter miskend dat een algemene, neutrale visie net zo goed uitgaat van een levensbeschouwelijk axioma, en dus ook een geloof is. Er kan geen rangorde zijn tussen de verschillende mens- en wereldbeelden, maar slechts een nevenschikking. Het concept van de neutrale overheid impliceert dat de staatsmacht in dienst wordt gezet van een bepaalde levensbeschouwelijke visie. Kerken, het bijzonder onderwijs, geestelijke verzorging en levensbeschouwelijke organisaties moeten hun meerwaarde bewijzen ten opzichte van de algemene visie om hun bestaan te rechtvaardigen. Vanuit het CIO wordt

de overheid erop gewezen dat deze denkfout en deze verkeerde houding ten onrechte steeds meer terug te vinden is in het overheidsoptreden.

Een concreet voorbeeld van het voorgaande is de negatieve reactie van de overheid op de uitbreidingsplannen van "De Hoop" uit Dordrecht. Een ander voorbeeld is de wetgeving inzake de publieke omroep. In een aantal stappen wordt de positie van identiteitsgebonden omroepen verder teruggedrongen ten gunste van de centrale (zogenaamd neutrale) organisatie. Middels een brochure is een onderbouwing gegeven van het belang van massamedia die van een herkenbaar geestelijk gedachtegoed uitgaan, een verworteling hebben in de samenleving.

Waar mogelijk wordt gekozen voor een positieve benadering. Zo is in een brief aan de minister van Grote Steden en Integratiebeleid de aandacht gevestigd op de rol die de kerken spelen in de sociale structuur van de steden. Daarbij is als concreet voorbeeld genoemd het werk van stichting "De Haven" in Den Haag.

h. Leefvormen

Op het terrein van de wetgeving inzake nieuwe leefvormen lopen de standpunten van de kerken veel verder uiteen, en komt de vraag naar de begrenzing van het werkterrein van het CIO sterker naar voren.

Voortbordurend op een advies van een door de regering ingestelde Adviescommissie openstelling van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht is per 1 januari 1998 het geregistreerd partnerschap wettelijk geïntroduceerd. Het CIO heeft ten aanzien van dit onderwerp geen standpunt ingenomen. In 1999 heeft het CIO wel gereageerd op het wetsvoorstel dat de mogelijkheid opent tot het sluiten van een huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht. Die reactie is echter beperkt gebleven tot de uitspraak dat de vrijheid voor kerkgenootschappen moet blijven bestaan om, op grond van de eigen geloofsovertuigingen van het kerkgenootschap, al of niet tot inzegening of kerkelijke bevestiging van een relatie tussen twee personen over te gaan.

i. Kerkelijke werkers

Het onderwerp sociale werknemersverzekeringen speelt al sedert 1995, toen advies werd gevraagd over voorstellen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om te komen tot verplichte invoering van werknemersverzekeringen voor geestelijken. Begin 1996 heeft het CIO principiële bezwaren tegen die voorstellen geuit. Een inhoudelijke reactie heeft het CIO tot op heden niet ontvangen. Het is echter niet ondenkbaar dat het in 2000 tot wijzigingen in de regelgeving komt. In elk geval is aangekondigd dat de fiscale en sociaal verzekeringsrechtelijke regels op het grensvlak van "kleine zelfstandigen" en werknemers in dienstbetrekking zullen worden aangepast en beter op elkaar afgestemd.

Op een onderdeel van de fiscale regels is per 1 januari 2000 al een verandering opgetreden. Die verandering betreft de onkostenvergoedingen. Tot een gezamenlijke actie in CIO-verband heeft dit niet geleid. Wel hebben wij als CCHO de NGK kerkenraden en predikanten hierover in februari 2000 een advies van Mr. A. Wattèl gezonden.

j. Kerkelijke gebouwen

In de afgelopen jaren zijn er diverse procedures gevoerd over de waarde van kerkgebouwen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken. Op grond van de wet lag al vast dat rijksmonumenten op hun economische waarde moeten gewaardeerd; dat is vaak aanmerkelijk lager dan de gecorrigeerde vervangingswaarde. Voor kerkgebouwen die geen rijksmonument zijn is duidelijk geworden dat een kerkgebouw voor de WOZ in geen geval meer waard is dan de kosten die gemoeid zouden zijn met de bouw van een modern functioneel vervangend kerkgebouw dat geschikt is voor het huidige aantal kerkgangers.

Er is geen verandering gekomen in de regel dat voor een kerkgebouw geen Onroerende Zaak Belasting verschuldigd is als het in hoofdzaak (70%) voor de eredienst gebruikt

wordt. Waardering in het kader van de WOZ heeft dan alleen effect op de verschuldigde waterschapslasten.

Overigens doen zich binnen de NGK kennelijk nauwelijks problemen met de WOZ voor; slechts in een enkel geval is de CCHO benaderd met een vraag hierover.

k. **Persoonsregistraties**

De thans nog geldende Wet Persoons Registraties zal worden vervangen door een nieuwe wet: de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Het voorstel voor deze nieuwe wet kent een sterk "sectoraal" bepaald systeem van uitzonderingen op de hoofdregel van het verbod op het bewerken van bijzondere persoonsgegevens. Zo mag het gegeven godsdienst verwerkt worden door kerkgenootschappen, gegevens betreffende iemands gezondheid door ziekenhuizen, etc.

Het CIO heeft een verruiming bepleit, omdat bij de normale uitoefening van de werkzaamheden, met name in het pastoraat, soms ook andere gevoelige gegevens dan godsdienst genoteerd moeten worden.

l. **Kerktelefoon**

Onder druk van de OPTA (waakhond van de overheid op het gebied van mededinging in de communicatie sector) heeft de KPN aangegeven dat de kerktelefonie in de huidige vorm zal verdwijnen. Deze dienst mag volgens de OPTA niet langer beneden kostprijs worden aangeboden.

Het CIO heeft, samen met andere instellingen, bij de overheid aangedrongen op het terugdraaien van deze maatregel.

4 *CCHO juni 1997 - juni 2000*

In het voorgaande is bij enkele CIO-onderwerpen al aangegeven welke acties de CCHO heeft ondernomen. Daarnaast zijn er ook nog enkele onderwerpen die meer te maken hebben met de CCHO dan met het CIO.

m. **Vertegenwoordiging van de NGK in subcommissies van het CIO**

Tijdens de vorige Landelijke Vergadering is gesproken over de vraag of het wenselijk zou zijn om als NGK in alle subcommissies van het CIO vertegenwoordigd te zijn. De weging dus tussen de hoofdregel dat bij het CIO nu eenmaal de subcommissies horen en de relatie tussen te investeren tijd en het nuttig rendement. Afsproken werd dat de CCHO in de vernieuwde samenstelling zich hier nog eens over zou beraden en daarover verslag doen aan de volgende (deze) L.V. Dat beraad heeft plaatsgevonden en heeft geleid tot een enigszins aangepaste denklijn.

Gebleven is de gedachte om per subcommissie nut en noodzaak van deelname af te wegen tegen de vereiste investering in tijd en deskundigheid. Dat is niet ongebruikelijk; lang niet alle kerkgenootschappen zijn in alle subcommissies vertegenwoordigd.

Aan CIO-M(ilitairen) nemen we als sinds jaar en dag deel. De Commissie Geestelijke Verzorging rapporteert rechtstreeks aan de Landelijke Vergadering.

Deelname in CIO-K is niet nodig. Aan de grote deskundigheid van de specialisten van de "grote" kerken in dat college hebben we niet zoveel toe te voegen, terwijl de praktijk leert dat de vragen die de CCHO vanuit de Nederlands Gereformeerde Kerken krijgt tot op heden zonder problemen door onze voorzitter kunnen worden opgelost.

Ten aanzien van CIO-G(ezondheidszorg) is eveneens gekozen voor niet-deelnemen. Er zijn geen Nederlands Gereformeerde predikanten (meer) werkzaam in deze sector, en afgaande op de notulen van CIO-G wordt het praktische nut van deze subcommissie door ons niet erg hoog ingeschat.

Blijft over CIO-J(ustitie). We hebben besloten om voor deze subcommissie een eigen NGK vertegenwoordiger te zoeken. We prijzen ons gelukkig dat we ds. J.M. Smelik, met zijn ruime ervaring in categoriale geestelijke zorg, bereid hebben gevonden deze taak op zich te nemen. Hij heeft aangegeven dit maximaal 4 jaar (vanaf voorjaar 2000) te willen doen.

n. Zorg voor leven

In de zomer van 1999 kwam de overheid met een wetsvoorstel over euthanasie en met een brief over "late" abortus provocatus waarin voorstellen en gedachten werden geformuleerd die vele christenen met grote bezorgdheid vervulden.

In CIO-verband werd - mede vanwege een gebrek aan eenstemmigheid over deze onderwerpen - besloten om niet te reageren, maar dit over te laten aan de individuele kerkgenootschappen.

Tezelfdertijd werd het Platform "Zorg voor leven" opgericht door een aantal organisaties uit diverse sectoren van het maatschappelijk leven: de medische sector, onderwijs, wetenschappelijke instituten, politieke partijen etc.

Vanwege de andere positie van kerken, en omdat een enkel kerkgenootschap zelf al een reactie geformuleerd had, sloten de kerken zich niet aan bij het Platform. Vervolgens hebben wij ons binnen de CCHO beraden over de wenselijkheid en de mogelijkheid van een eigen reactie als NGK richting overheid.

Na enige overweging meenden wij te mogen concluderen dat het gewenst was om te reageren, omdat naar onze inschatting de verontrusting ook binnen de kring van de Nederlands Gereformeerde Kerken breed leefde. Vervolgens hebben we besloten om ons aan te sluiten bij het initiatief van de Deputaten voor Contact met de Overheid van de Christelijke Gereformeerde Kerken om het standpunt met betrekking tot die onderwerpen (ook) schriftelijk onder de aandacht van de respectieve kamercommissies te brengen.

De eerste brief is een reactie op het wetsvoorstel: De toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding" (wetsvoorstel 26691) dat onder meer regelt de levensberoving op verzoek bij minderjarige patiënten, die wilsonbekwaam geworden zijn en de zorgvuldigheidseisen waaraan moet worden voldaan en de instelling van regionale toetsingscommissies.

In de brief aan de kamercommissie is namens de kerken onder de aandacht gebracht dat de mens door God tot leven geroepen is en dat het menselijk leven waarde heeft onafhankelijk van hoe de mens dat zelf waardeert. Dat niet het zelfbeschikkingsrecht de hoogste norm is, maar de van God gegeven opdracht om Hem lief te hebben en onze medemens als onszelf. En dat het vanuit die opdracht onze taak is onze medemens zoveel mogelijk bij te staan en verlichting te geven, in plaats van hem of haar behulpzaam te zijn bij een zelfgekozen einde.

Naast dit uitgangspunt, dat zich verzet tegen levensberoving op verzoek, zijn kritische kanttekeningen geplaatst bij onder meer de zorgvuldigheidseisen, de ruimte die het wetsvoorstel aan de arts biedt om het leven te beëindigen van wilsonbekwame patiënten die zich niet meer kunnen uitlaten over een eerder opgestelde schriftelijke wilsverklaring, de specifieke problematiek bij minderjarigen en hun gezagsverhouding en tenslotte de belangrijke rol die aan de toetsingscommissies wordt toebedeeld.

De tweede brief is een reactie op een brief van de ministers Borst en Korthals van 6 september 1999 betreffende de zogenoemde "Late zwangerschapsafbreking" (TK 26 717). In de brief van de beide ministers worden ontwikkelingen geschetst en gesanctioneerd inhoudende dat, in geval van ernstige foetale aandoeningen, het ongeboren leven ook na een zwangerschap van 24 weken nog zou mogen worden gedood. De ministers gaan daarbij uit van de toenemende beschermwaardigheid van het leven in wording, naarmate de vrucht zich verder ontwikkelt. De besluitvorming en uitvoering van de "Late zwangerschapsafbreking" zou, volgens de ministers, moeten worden getoetst aan "wetenschappelijk verantwoord medisch inzicht" en in overeenstemming moeten zijn met de "in de medische ethiek geldende normen".

In de brief aan de kamercommissie is tegenover de zogenoemde "toenemende beschermwaardigheid" door de commissie als uitgangspunt gesteld dat het menselijk leven vanaf de conceptie volledig beschermwaardig is. Daarnaast is onder meer aangevoerd dat over de normen waarnaar de brief verwijst binnen de samenleving geen overeenstemming bestaat en dat voor zover die normen een leidraad vormen bij de vraag of medisch hulp moet worden gegeven, deze normen niet zondermeer van toepassing zijn bij de

vraag of het leven moet worden beëindigd. Ten slotte wordt in de brief de overheid opgeroepen te waken bij de grenzen die aan haar en de medische wetenschap zijn gesteld in overeenstemming met de maatstaven die vanouds voor het geneeskundig handelen hebben gegolden.

o. Homohuwelijk

Met het ondertekenen van de in het vorige punt bedoelde brieven zaten we dicht bij de grens van de taak van onze commissie. De inschatting van een breed draagvlak binnen onze kerken was daarbij bepalend.

In juni 2000 kwam de begrenzing van onze vertegenwoordigingsbevoegdheid opnieuw aan de orde naar aanleiding van een tweeledig verzoek van deputaten van de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt), de Gereformeerde Bond, de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Oud Gereformeerde Gemeenten. Gevraagd werd om een brief van deze kerkgenootschappen mede te ondertekenen. In die brief werd de overheid gewezen op de bezwaren tegen het homohuwelijk.

Wij hebben besloten niet in te gaan op dit verzoek, omdat wij onvoldoende de overtuiging hadden daarin namens alle Nederlands Gereformeerde Kerken te kunnen spreken.

Het tweede deel van het verzoek betreft de vraag naar afstemming van de gedachten over de positie van het kerkelijk huwelijk ten opzichte van het burgerlijk huwelijk. De vraag of het wenselijk zou zijn om te opteren voor een kerkelijk huwelijk naast of in plaats van een burgerlijk huwelijk. Ook hierbij waren we onvoldoende zeker of we namens de NGK konden spreken. Bovendien waren we niet optimistisch over de mogelijkheden om op deze complexe vragen te kunnen reageren met zinvolle voorstellen met vermijding van doperse gedachten enerzijds en een meer sacramentele visie op het huwelijk anderzijds. Op het tweede deel van het verzoek zijn we dus evenmin ingegaan.

p. Kerk en Staat

Het beginsel van de scheiding van Kerk en Staat is een belangrijk beginsel, dat ook verankerd is in onze Grondwet.

Het vonnis van een rechtbank in een strafzaak om een predikant voor bepaalde tijd te ontzetten van het recht tot het uitoefenen van het beroep van dominee, heeft op verschillende plaatsen geleid tot discussie over de vraag of daarmee de scheiding van kerk en staat geschonden werd.

Op kritische kamervragen reageerde de minister met de stelling dat het strafvonnis zijns inziens het beginsel van scheiding van kerk en staat onverlet liet.

Mede vanwege de publiciteit zag het CIO aanleiding tot een reactie. Binnen het CIO was een meerderheid van oordeel dat de staat zich ten onrechte op het terrein van de kerk had begeven. Binnen de CCHO zagen wij geen schending van het beginsel. Een en ander heeft geleid tot een terughoudend geformuleerde brief van het CIO.

Dezelfde zaak heeft ook geleid tot andere contacten en correspondentie van de CCHO.

q. Meldpunt seksueel misbruik in pastorale relaties

Ons commissielid Mr. R.R. Roukema is gevraagd om te helpen bij de opstart van het meldpunt seksueel misbruik in pastorale relaties, en in voorkomende gevallen als lid van één van de kamers te fungeren. De CCHO staat positief tegenover dit initiatief en is erg blij dat hij zich bereid heeft verklaard deze taak te vervullen.

5. Adviezen

Wij stellen u voor om:

- r. de taakstelling van de CCHO, zoals onder punt 1 van dit rapport vermeld, te continueren;
- s. aan het overleg in het CIO te blijven deelnemen;
- t. voor de periode tot de volgende L.V. leden van de CCHO te benoemen, waarbij van de huidige leden Mr. G. Rietkerk niet voor herbenoeming in aanmerking wenst te komen.

- De overige leden zijn bereid - desgewenst - een herbenoeming te aanvaarden, waarbij Mr. R.R. Roukema bereid is om benoemd te worden tot primusafgevaardigde naar het CIO. Voor een nieuw vijfde lid en toedeling van de taak van secundusafgevaardigde hoopt de commissie tijdens de Landelijke Vergadering een voorstel te kunnen indienen;
- u. in te stemmen met de voordracht van Ds. J.M. Smelik ter benoeming door het CIO als lid van CIO-J;
 - v. in te stemmen met de door de CCHO gevolgde lijn inzake de in het verslag genoemde punten.

LV 25.1 Brief NGK Schiedam; Openstelling ambten voor zusters

Met betrekking tot het onderwerp "openstelling ambten voor zusters", dat op de a.s. Landelijke Vergadering aan de orde zal komen, verzoeken wij u het volgende:

Gezien het feit dat de gemeente Schiedam een zeer moeilijke periode achter de rug heeft, hebben wij genoemd onderwerp nog niet in de gemeente behandeld.

Nu wij over enige maanden niet langer vacant zullen zijn, hopen wij dit onderwerp t.z.t. in de gemeente te bespreken.

Wij verzoeken u dan ook dit onderwerp naar de volgende Landelijke Vergadering te willen verplaatsen.

LV 25.2 Tussentijdse rapportage Commissie Vrouwelijke Ouderlingen en Predikanten

Hierbij zenden wij u een korte rapportage over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de opdracht aan onze commissie door de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken Doorn 1998.

De aan ons opgedragen werkzaamheden konden niet tijdig voor de Landelijke Vergadering 2001 worden afgerond. Derhalve kan onze commissie geen definitief rapport uitbrengen over resultaten van de werkzaamheden. Ook kunnen wij geen voorstellen doen ten aanzien van besluitvorming.

Het leek ons als commissie gewenst om u door middel van een beknopt overzicht van werkzaamheden op de hoogte te stellen van de stand van zaken ten tijde van de sluitingsdatum voor het inzenden van commissierapporten. Tevens geven wij aan wat onze verwachting is voor de periode tot aan de Landelijke Vergadering 2004.

1. Werkzaamheden van de afgelopen periode

- In de periode tussen december 1998 en mei 2000 vergaderde de commissie vijftien keer te Amersfoort.
- In december 1998 werd aan alle kerken verzocht om reacties op de stellingnamen van de kerk van Arnhem, die aanleiding vormden tot de instelling van onze commissie.
- Van zesendertig kerken werden reacties ontvangen. Slechts enkele kerken gingen rechtstreeks in op de stellingnamen en bijlagen van 'Arnhem' of refereerden daaraan. Zestien kerken deelden mee (nog) geen inhoudelijk standpunt te hebben over de vrouw in het ambt van ouderling of predikant. Twintig kerken deden wel mededeling over hun standpunt. Voorzover dat door ons uit de reacties valt op te maken, vormde ons verzoek om reacties voor acht van deze kerkenraden de aanleiding voor hun standpuntbepaling. Voor elf kerken geldt dat hun standpuntbepaling dateert van een eerdere bezinning met betrekking tot de eigen gemeente of van recente besluitvorming hierover.

Er waren negen kerken, die hun brief vergezeld deden gaan van uitgebreidere informatie, zoals studierapporten uit eigen gemeente, overwegingen bij besluiten, e. d.

- De commissie heeft kennis genomen van al dit materiaal en heeft het samengevat om het mee te wegen bij een eigen standpuntbepaling. Ook heeft de commissie kennisgenomen van het rapport Vrouw en ambt, uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 1998.
- De commissie heeft ook zelf onderwerpen van studie en bezinning geformuleerd en aangevat. Tot nu toe hadden deze vooral betrekking op een aantal steeds terugkerende uitlegkundige discussiepunten en op vragen met betrekking tot een verantwoorde omgang met bijbelse voorschriften (hermeneutische vragen).

2. Stand van zaken en verdere voortgang

- Tijdens de bovengenoemde werkzaamheden is reeds veel ter sprake gekomen en verwerkt wat dienstig zal kunnen zijn bij een standpuntbepaling van onze commissie en bij het formuleren van een voorstel. In het najaar van 1999 moesten we echter als commissie vaststellen dat we er niet in zouden slagen om tijdig een rapport en voorstellen gereed te hebben voor de Landelijke Vergadering 2001. Bij deze vaststelling speelde niet alleen de sluitingsdatum voor inzending van commissierapporten een rol, maar ook de opdracht van de LV Doorn 1998 om eerst het resultaat van onze werkzaamheden voor te leggen aan deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken en van de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt). Dit betekent dat we geen eindrapport kunnen uitbrengen aan de Landelijke Vergadering 2001 en dat we de Kerken nog niet kunnen dienen met voorstellen voor besluitvorming naar aanleiding van het verzoek van de kerk van Arnhem.
- Als commissie hebben wij er vertrouwen in, dat we in de periode tussen de LV 2001 en de LV 2004 onze werkzaamheden zodanig kunnen voortzetten en afronden, dat voor de LV 2004 een rapport kan worden uitgebracht en voorstellen voor besluitvorming kunnen worden gedaan.

Wij hopen dat de bovenstaande beknopte beschrijving u voldoende informeert met betrekking tot de werkzaamheden tot nu toe van onze commissie. Ook hopen wij dat wij u er vertrouwen door geven, dat onze commissie binnen haar beperkte mogelijkheden (zoals krappe beschikbare tijd voor de meeste leden) haar uiterste best doet om zo spoedig mogelijk met een verantwoorde standpuntbepaling en met weloverwogen voorstellen te komen.

Derhalve stellen wij u voor om de commissie in de huidige samenstelling mandaat te verlenen om de werkzaamheden in de hierboven beschreven zin voort te zetten.

LV 25.3 Brief Regio Harderwijk; Vrouwelijke ouderlingen in sommige gemeenten

Op haar vergadering van 24 mei 2000 te Heerde heeft de regio Harderwijk, op verzoek van één van de kerkenraden, gesproken over het feit dat meerdere kerken in ons kerkverband nu al overgaan tot het toelaten van zusters der gemeente in het ambt van ouderling, terwijl de Landelijke Vergadering van Doorn 1998 een commissie heeft ingesteld om onze kerken op dit punt met een voorstel te dienen.

De regio Harderwijk is' van mening, dat deze zaak niet tot de vrijheid van de plaatselijke kerk behoort. Een beslissing over het al of niet toestaan van vrouwelijke ouderlingen is immers moeilijk los te zien van een beslissing over vrouwelijke predikanten, die ook bevoegdheden hebben buiten de plaatselijke kerk.

Een eventueel beroep op "het welzijn van de gemeente"(art. 34 AKS) is in dezen niet terecht, omdat deze formulering niet bedoeld is voor zulke principiële zaken. En dat het over een principiële zaak gaat is duidelijk. De belangrijkste vraag hierbij is toch: Hoe lezen wij de Heilige Schrift?

De regio Harderwijk spreekt daarom, door middel van deze brief, haar zorg uit over de in de eerste alinea bedoelde vrijheid die sommige kerkenraden zich veroorloven. Het gaat ons er niet om bepaalde kerkenraden in de beklagdenbank te willen zien. Maar het andere uiterste zou zijn: dat we als Nederlands Gereformeerde Kerken in deze praktijk berusten en deze gang van zaken onder ons steeds meer normaal gaan vinden.

*Wij beseffen dat wij niet met een concreet voorstel tot u komen, maar *willen graag van u vernemen of u onze zorg deelt.**

LV 25.4 Brief NGK van Zalk en Veecaten; Adhesie aan brief Regio Harderwijk

Wij namen kennis van de mededeling van de commissie vrouwelijke ouderlingen en predikanten dat haar eindrapport niet te verwachten is voor de Landelijke Vergadering van 2004.

Nogmaals drie jaar uitstellen van een eindvoorstel zal onverhoopt tot gevolg kunnen hebben dat kerkenraden tot eigenmachtige besluitvorming komen. Onze extra zorg daarover doet ons besluiten adhesie te betuigen aan de brief van de Regio Harderwijk, aan u gericht met dagtekening van 25 mei 2000 (Code: LV 2001 - 25.3) en met deze regio onze zorg uitspreken over de vrijheid die sommige kerkenraden zich veroorloven.

LV 25.5 Brief Regio Alkmaar-Zaandam; Besluitvorming vrouwelijke ouderlingen en predikanten

De Commissie vrouwelijke ouderlingen en predikanten, ingesteld door de Landelijke Vergadering Doorn 1998, heeft te kennen gegeven nog niet definitief te kunnen rapporteren aan de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001. Zij vraagt mandaat om het werk te mogen voortzetten ten behoeve van rapportage aan de Landelijke Vergadering die D.V. wordt gehouden in 2004.

Inmiddels zijn er verschillende Nederlands Gereformeerde Kerken die besluitvorming van de Landelijke Vergadering op dit punt niet afwachten, maar overgaan tot het openstellen van het ambt van ouderling voor zusters uit de gemeente.

Zoals besloten is op de regiovergadering van 30 januari 2001, wil de regio Alkmaar-Zaandam hierbij uitspreken, dat het volgens haar de kerken siert, als zij wachten met het openstellen van alle ambten voor zusters. De regio Alkmaar-Zaandam doet een verzoek aan de zusterkerken geduld op te brengen, en het rapport van de commissie en de besluitvorming op de Landelijke Vergadering af te wachten.

LV 26.1 Rapport Financiële Commissie

Hierbij hebben wij het genoegen u rapport uit te brengen omtrent onze werkzaamheden sedert de beëindiging van de Landelijke Vergadering Doorn 1998.

In het voorjaar van 2001 hopen wij u nog aanvullend te rapporteren over het financiële overzicht van onze Commissie over 2000 en de uit te voeren controles over het jaar 2000.

1. Taken van de Financiële Commissie NGK

Vanaf de Landelijke Vergadering Dronten 1988 draagt de Financiële Commissie zorg voor de bekostiging van de Landelijke Vergaderingen en van de door deze vergaderingen ingestelde commissies.

Declaraties van gemaakte kosten worden door de commissies en de afgevaardigden naar de Landelijke Vergaderingen bij de penningmeester van de Landelijke Vergadering ingediend en na controle betaald.

Aan de hand van de door de commissies ingediende begrotingen stelt de Financiële Commissie een totaalbegroting op over een periode van drie jaar (vanaf LV tot en met LV) en bepaalt de door de kerken te betalen bijdrage per ziel per jaar; op deze wijze worden de kosten omgeslagen over de kerken.

De Financiële Commissie controleert de administratie van de penningmeester en rapporteert aan de Landelijke Vergadering.

De Landelijke Vergadering Ede 1991 heeft de opdracht aan de Financiële Commissie uitgebreid met het volgende (zitting 14.9.1991):

"Uitbreiding taakopdracht.

De Landelijke Vergadering Ede besluit de Financiële Commissie te verzoeken de financiële administraties van alle commissies, deputaatschappen etc. welke zijn ingesteld door de kerken in Landelijke Vergaderingen bijeen, jaarlijks te controleren en daarvan aan de Landelijke Vergaderingen verslag te doen.

De Landelijke Vergadering Ede besluit de genoemde commissies, deputaatschappen etc. te verzoeken hun rapport aan de Landelijke Vergaderingen vergezeld te doen gaan van een verklaring van de Financiële Commissie, waaruit de uitkomsten van de controles en de beoordeling van de financiële verantwoording blijken. Bij deze opdracht is gedacht aan de commissies als vermeld op de bladzijden 167 - 173 van het Informatieboekje 1991 NGK."

De Landelijke Vergadering Ede 1991 heeft voorts ook bepaald:

"Personele samenstelling Financiële Commissie.

De Financiële Commissie bestaat uit drie leden waarvan tenminste één persoon de kwaliteit van registeraccountant of accountant-administratie-consulent heeft. De zittingsduur van de leden is drie jaren; herbenoeming is twee maal mogelijk. Benoeming c.q. herbenoeming van de leden vindt plaats door de Landelijke Vergadering op voordracht van de Financiële Commissie."

De Financiële Commissie maakt onderscheid tussen door de Landelijke Vergaderingen ingestelde commissies die geen eigen financiering hebben en de commissies die dat wel hebben. Tot de laatste categorie behoren de Theologische Studiebegeleiding, de Commissie Steunbehoevende Theologische Studenten, de Commissie Steunbehoevende Kerken en de Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten.

De overige commissies vielen reeds, wat de controle op de uitgaven betreft, onder toezicht van de Financiële Commissie, omdat de declaraties bij de penningmeester van de Landelijke Vergadering ingediend moesten worden.

In onze rapportering wordt onderscheid gemaakt tussen de commissies zonder en die met een eigen financiering. De eerste categorie komt ter sprake in de hoofdstukken 2 en 3, de andere commissies zijn vermeld in hoofdstuk 4.

2. *Rapportering aan het Moderamen van de Landelijke Vergadering Doorn 1998 bij brief van januari 1999*

De Financiële Commissie dient binnen zes maanden na afloop van de Landelijke Vergadering aan het Moderamen van de afgesloten Landelijke Vergadering rekening en verantwoording af te leggen over het financiële beheer tot en met de afgesloten Landelijke Vergadering.

Voor wat de Landelijke Vergadering Doorn 1998 betreft, heeft de Financiële Commissie dit gedaan in haar brief van januari 1999; deze brief (met bijlagen) is opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport. In dit verband moge worden opgemerkt dat de Landelijke Vergadering Doorn 1998 in haar zitting van 5 september 1998 reeds décharge heeft verleend over de jaren tot en met 1997. Aan het Moderamen werd derhalve verzocht om voorlopige décharge over (uitsluitend) het jaar 1998.

Het Moderamen van de Landelijke Vergadering Doorn 1998 heeft de penningmeester bij brief dd 28 januari 1999 deze voorlopige décharge over het jaar 1998 verleend.

De Financiële Commissie verzoekt thans de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 de penningmeester definitieve décharge te verlenen over het jaar 1998.

3. *Financieel overzicht over 1999 en begroting van de kosten van commissies en Landelijke Vergadering over de periode 1999 t/m 2001*

Dit overzicht is opgenomen in bijlage 2 bij dit rapport. De systematiek van de omslag van de kosten over de kerken moet voldoen aan de eis dat de gevraagde bijdrage per ziel per jaar niet van jaar tot jaar wisselt, terwijl de werkelijke kosten van jaar tot jaar belangrijk uiteenlopen. Dit laatste wordt met name veroorzaakt door het feit, dat een Landelijke Vergadering eenmaal in de drie jaren wordt gehouden en een belangrijk gedeelte van de totale kosten uitmaakt; ook de reiskosten van de Commissie Samenspreking Buitenland vertonen veelal geen gelijkmatig gespreid beeld over een periode van drie jaar. Wat dat betreft zou het eenvoudiger zijn om de systematiek te volgen dat slechts een driejaars financieel overzicht opgesteld wordt en niet jaarlijks wordt nagegaan hoe de uitkomsten zijn en de driejaars-begroting daaraan wordt aangepast. De Financiële Commissie volgt echter niet die (eenvoudiger) systematiek om op die wijze te voorkomen dat mogelijke tegenvallers pas na afloop van een driejaars-termijn naar voren zouden komen. Overigens wordt in de cijfers per jaar een reservering toegepast voor die kosten, die geen gelijkmatig beeld vertonen.

De begroting over de jaren 1999 - 2001 toont een tekort van f 800.--, rekening houdende met een bijdrage van f 1.75 per ziel per jaar (zie ook bijlage 1). De uitkomst over 1999 toont een overschot van f 19.054.--; per 31 december 1999 bedroegen de beschikbare middelen f 66.420.--.

De Financiële Commissie verzoekt de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 de penningmeester (definitieve) décharge te verlenen over 1999.

Mede gezien de uitkomsten over 1999 heeft de Financiële Commissie besloten de bijdrage voor het jaar 2001 onveranderd vast te stellen op een bedrag per ziel van f 1.75.

Voor de goede orde volgt hierna een overzicht van de bijdragen vanaf 1991:

1991	f 1.25	1996	f 1.25
1992	f 1.--	1997	f 1.25
1993	f 1.--	1998	f 1.25
1994	f 1.--	1999	f 1.75
1995	f 1.--	2000	f 1.75

4. *Rapportering over de door de Financiële Commissie uitgevoerde controles*

4.1. *Commissie Theologische Studie Begeleiding over 1998 en 1999*

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met de in bijlage 3 opgenomen samenvattingen van de financiële overzichten over 1998 en 1999, die door de Raad van

Toezicht en Advies Theologische Studie Begeleiding zijn vastgesteld. Opgemerkt kan worden dat de administratie van de geldmiddelen door br. K. van der Toorn R.A., de penningmeester van de Raad, op overzichtelijke wijze is gevoerd.

4.2. Commissie Steunbehoevende Theologische Studenten over 1998 en 1999

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met de financiële overzichten over 1998 en 1999, zoals deze door de Commissie zijn vastgesteld. De samenvatting daarvan is opgenomen in bijlage 4. Opgemerkt kan worden dat de administratie van de geldmiddelen door br. drs. W. Logtmeijer, de penningmeester van de Commissie, op overzichtelijke wijze is gevoerd.

Met ingang van 1995 is de Commissie binnen de Landelijke Vergaderingen geïntegreerd; de door de kerken te betalen bijdrage aan de commissie is door de Landelijke Vergadering Apeldoorn 1994/95 vastgesteld op f 1.- per ziel per jaar. Gezien de sterk verbeterde financiële positie heeft de Commissie besloten om voor de jaren 1999 en 2000 de bijdrage te beperken tot f 0.50 per ziel.

4.3. Commissie Steunbehoevende Kerken over 1998 en 1999

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met de in bijlage 5 opgenomen samenvatting van de financiële overzichten over 1998 en 1999 zoals deze door de Commissie zijn vastgesteld. Opgemerkt kan worden dat de administratie van de geldmiddelen door br. drs. W.L. Boone R.A., de penningmeester van de Commissie, op overzichtelijke wijze is gevoerd.

Wij vermelden nog de volgende algemene informatie en gegeven adviezen:

- de bijdrage van de kerken aan de Commissie bedroeg tot en met 1994 f 7.- per ziel per jaar en over 1995 f 6.-. Vanaf 1996 is de bijdrage verminderd tot f 4.- per jaar.
- In het verleden hebben wij diverse keren onze verontrusting uitgesproken over de geringe bezetting van de Commissie Steunbehoevende Kerken. Tot ons genoegen hebben wij thans mogen constateren dat de Commissie volledig is bezet en zich verantwoord en met visie van haar taken kwijt.

4.4. Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met de in bijlage 6 opgenomen samenvatting van de financiële overzichten over 1998 en 1999 zoals door de Commissie is vastgesteld. De controle bestond uit het nagaan van de juistheid van de jaarrekeningen over 1998 en 1999 met bescheiden en bankstukken en daarnaast uit het beoordelen van het functioneren van de Commissie uitgaande van de door de Landelijke Vergaderingen verstrekte opdrachten. De administratie van de Commissie werd op overzichtelijke wijze door zr. G. Bottinga-Breteler, de administrateur van de Commissie, gevoerd.

De Financiële Commissie heeft van de Commissie begrepen dat van haar geen voorstellen zijn te verwachten op het gebied van de flexibele c.q. prépensioen-regelingen, aangezien dit naar het oordeel van de Commissie buiten haar taakopdracht valt. Onze Commissie betreurt dit, omdat naar onze opvatting op deze wijze de door de Landelijke Vergadering Doorn 1998 gegeven taakopdracht te eng wordt uitgelegd. De Financiële Commissie zou dan ook gaarne aan de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 in overweging willen geven om de Commissie "T.O.P." thans expliciet te verzoeken een studie naar flexibele c.q. prépensioen-regelingen uit te voeren en daarover op de eerst volgende Landelijke Vergadering te rapporteren.

5. Benoeming leden van de Financiële Commissie NGK door de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001

De leden van de Financiële Commissie worden door de kerken bijeen in de Landelijke Vergadering benoemd respectievelijk herbenoemd, waarbij bepaald is dat de zittingsduur van de leden drie jaar is en dat een herbenoeming twee maal mogelijk is. Het aftredingsrooster ziet er thans als volgt uit:

J. van den Berg	2001 (einde eerste periode)
J.J. Bijlenga R.A.	2001 (einde eerste periode)
mr. A. Wattèl	2001 (einde vierde periode)

De Financiële Commissie stelt voor om de brs. J. van den Berg en J.J. Bijlenga R.A. te herbenoemen voor een tweede periode van drie jaar (beide broeders hebben te kennen gegeven een dergelijke herbenoeming te zullen aanvaarden). Op uw vergadering hoopt de Financiële Commissie met een voorstel te komen ter vervulling van de vacature van br. mr. A. Wattèl.

6. *Slotopmerkingen*

- a. Ter beperking van de reiskosten willen wij de commissieleden en afgevaardigden naar de Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 in overweging geven om bij reizen per auto zoveel mogelijk gezamenlijk te rijden of anders gebruik te maken van het openbaar vervoer.

De vergoeding voor autokosten is door de Landelijke Vergadering Doorn 1998 vastgesteld op f 0.60 per km. Wij stellen u voor om deze vergoeding ook voor uw Landelijke Vergadering te hanteren en deze derhalve onveranderd vast te stellen op f 0.60 per km.

- b. De Landelijke Vergadering Doorn 1998 heeft op voorstel van de Financiële Commissie de vergoeding voor de penningmeester en voor de archivaris van onze kerken vastgesteld op een bedrag van f 2.100.-- per jaar. De Financiële Commissie stelt u voor om met ingang van het jaar 2002 de beide jaarlijkse vergoedingen vast te stellen op een bedrag van €1.000.
- c. De Landelijke Vergadering Doorn 1998 heeft tijdens haar eerste zitting twee broeders benoemd met de opdracht de stukken van de Financiële Commissie over de jaren 1994 tot en met 1997 te controleren; eerst na hun positieve rapportage werd de penningmeester décharge verleend. Hoewel uiteraard tegen het instellen van controles in het algemeen weinig valt in te brengen, is de Financiële Commissie van het nut van een dergelijke controle niet overtuigd, omdat ten opzichte van de penningmeester de Financiële Commissie zelf immers reeds een toezichhoudende en controlerende rol vervult. Zij vraagt zich dan ook af of deze door de Landelijke Vergadering Doorn 1998 ingezette gedragslijn wel moet worden gecontinueerd.
- d. De Financiële Commissie verklaart zich gaarne bereid om haar rapport desgewenst in uw midden of aan uw moderamen toe te lichten. Als haar rapporteur hoopt op te treden br. A. Wattèl, voorzitter.

[Hierna volgen gedetailleerde financiële overzichten van diverse jaren en commissies.]

Bijlage 1 van verslag Financiële Commissie

De Financiële Commissie NOK heeft in haar vergadering van 11 januari 1999 het Financieel Overzicht 1996 tot en met 1998, sluitend met een tekort van f 388 tegenover een begroot tekort van f 24.700 vastgesteld.

De belangrijkste meevaller over de afgelopen periode heeft betrekking op de Commissie voor Contact en Samenspreking met andere kerken. Voornamelijk door het niet doorgaan van enkele begrote reizen naar het buitenland, bleven de uitgaven van deze commissie ruim f 26.000 beneden de begroting. Daartegenover waren de kosten van de Landelijke Vergadering Doorn 1998 bijna f 6.000 hoger; deze hogere kosten werden in belangrijke mate veroorzaakt door extra kosten van huisvesting.

Vervolgens heeft de Financiële Commissie een begroting opgesteld voor de jaren 1999 tot en met 2001. Als basis voor deze begroting hebben zoveel mogelijk gediend de opgaven van de verschillende commissies. Voor de e.k. Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 hebben wij een stelpost opgenomen van f 50.000.

De totale kosten voor deze driejaarlijkse periode zijn begroot op f161.300. Rekening houdend met een gering bedrag aan rente-inkomsten (f 3.000) zal het saldo ad f158.300 opgebracht moeten worden door de kerken. Bij een totaal aantal zielen van 30.000 komt dit neer op een bijdrage van f 1,75 per ziel per jaar.

De Financiële Commissie verzoekt u:

- de penningmeester voorlopige decharge te verlenen voor het jaar 1998

- de begroting 1999 tot en met 2001 goed te keuren
- de bijdrage van de kerken aan de Financiële Commissie over 1999 vast te stellen op f 1,75 per ziel en zo mogelijk dit bedrag te handhaven voor 2000 en 2001.

LV 26.2 Aanvullend rapport Financiële Commissie

In aansluiting op ons rapport van 22 november 2000 aan uw vergadering geven wij u in dit aanvullende rapport informatie over de financiële gegevens over 2000 van de penningmeester en brengen wij u verslag uit betreffende de door onze commissie in 2001 uitgevoerde controles.

1. Financieel overzicht over het jaar 2000.

Dit overzicht is opgenomen op bijlage 1 bij dit rapport. De door de penningmeester over dat jaar gevoerde administratie is door onze commissie gecontroleerd en akkoord bevonden.

In ons rapport van 22 november 2000 zijn wij ingegaan op de systematiek die aan onze financiële verslaglegging ten grondslag ligt; wij volstaan daarom nu met u daarnaar te verwijzen.

Het jaar 2000 laat een overschot zien ter grootte van f 19.514. Gezien de bovenbedoelde systematiek zegt dit evenwel niet zo veel, omdat dit in feite niet meer is dan een betrekkelijk willekeurige momentopname en het uiteindelijk gaat om de uitkomsten van de driejaarsperiode 1999 tot en met 2001. Als desalniettemin naar de afzonderlijke posten wordt gekeken, vallen met name op de forse overschrijding van de Commissie Vrouwelijke Ouderlingen van de eerder gemaakte raming, de aanzienlijk lagere uitgaven van de Commissie Contact en Samenspreking Buitenland dan destijds werd begroot en het achterwege gebleven zijn van betalingen ten behoeve van uw Vergadering. Maar zoals al opgemerkt: in feite is het niet meer dan een momentopname.

Per eind 2000 beliepen de beschikbare middelen een bedrag van ca f 86.000. Naar onze verwachting zijn, mede rekening houdende met de bijdragen over het jaar 2001 (onveranderd f 1,75 per ziel), over de periode tot en met het jaar 2001 voldoende middelen aanwezig om de geraamde uitgaven te dekken.

Wij verzoeken uw vergadering om de penningmeester décharge te verlenen over het jaar 2000.

2. Rapportering over de in het jaar 2001 uitgevoerde controles.

a. Commissie Theologische Studiebegeleiding over 2000.

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met het financieel overzicht over het jaar 2000 van de Commissie Theologische Studiebegeleiding (zie bijlage 2 bij dit rapport). de administratie van de Commissie is door de penningmeester, br. K. van der Toorn RA, op overzichtelijke en zorgvuldige wijze gevoerd.

De Commissie heeft besloten om de bijdrage voor het jaar 2001 te handhaven op een bedrag van f 5,50. Wij kunnen ons daarin vinden.

b. Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten (T.O.P.).

Op grond van ons onderzoek kunnen wij ons verenigen met het financieel overzicht over het jaar 2000 van de Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten (zie bijlage 3 bij dit rapport). De administratie van de Commissie is op overzichtelijke en zorgvuldige wijze gevoerd door de administrateur van de Commissie, zr. G. Bottinga - Breteler.

Het jaar 2000 is afgesloten met een nadelig saldo van ca f. 6.900; dit bedrag is onttrokken aan de Voorziening voor toekomstige uitkeringen. Daarna beliep deze voorziening nog een bedrag van ca f 153.000. In deze verwerking van het verlies kunnen wij ons vinden.

c. Overige commissies.

De overige commissies (de Commissie Steunbehoevende Studenten en de Commissie Steunbehoevende kerken) zijn, voor wat het jaar 2000 betreft, nog niet gecontroleerd.

Wij hopen daarover aan de volgende Landelijke Vergadering te rapporteren.

3. Enkele andere zaken.

a. Meldpunt Seksueel Misbruik.

In de loop van het jaar 2000 ontving de Financiële Commissie van de voormalige leden van het moderamen van de Landelijke Vergadering Doorn 1998 bij monde van ds. K. Muller het verzoek om aan het Meldpunt Seksueel Misbruik vanuit onze kerken een (symbolisch) bedrag te verstrekken. Achtergrond hiervan was dat het Meldpunt (waarbij ook leden uit onze kerken betrokken zijn en zich ook op onze kerken richt) uit de nood was geboren en daardoor zonder enige formeel-kerkelijke setting van start was gegaan en dat het overgrote deel van de kosten tot nog toe door andere instanties werd gedragen.

De Financiële Commissie heeft dit verzoek ingewilligd en in het jaar 2001 aan het Meldpunt een bijdrage van f 3.000 gegeven. In de toelichtende brief aan het Meldpunt hebben wij het volgende opgemerkt: "Deze bijdrage dient door u, vooruitlopend op besluitvorming door de Landelijke Vergadering der NGK, te worden beschouwd als een symbolisch bedrag ter ondersteuning van de werkzaamheden van het Meldpunt. Op de agenda van de eerstkomende Landelijke Vergadering, die in de loop van dit jaar D.V. zal worden gehouden, komt de zaak Meldpunt voor.... Gaarne ontvangen wij als Financiële Commissie een verantwoording van de gelden, die door het Meldpunt over 2000 zijn ontvangen en besteed". Deze verantwoording is overigens nog niet bij ons binnen gekomen.

Wij vertrouwen dat uw Vergadering met deze bijdrage aan het Meldpunt akkoord kan gaan.

b. Diaconale Commissie en STAGG.

Tijdens één van uw zittingen is, naar wij hebben begrepen, aan de orde gekomen dat verschillende Nederlands Gereformeerde Kerken niet kunnen of willen bijdragen aan het werk van de STAGG. In dat verband heeft de Diaconale Commissie kennelijk het voorstel gedaan om voortaan voor de STAGG landelijke bijdragen te innen in de hoop dat de opbrengst dan hoger is. Het ligt voor de hand dat daarbij dan wordt gedacht aan de Financiële Commissie.

In de veronderstelling dat uw Vergadering hierover nog niet definitief heeft beslist, willen wij graag naar aanleiding hiervan een enkele opmerking maken, zodat u daarmee bij uw besluitvorming wellicht rekening zou kunnen houden.

Onze Commissie staat, eerlijk gezegd, nogal gereserveerd tegenover het voorstel van de Diaconale Commissie. Gezien de rechtsvorm (een stichting) is de STAGG een instituut dat, hoezeer ook functionerend binnen onze kerken, daarin een geheel zelfstandige positie vervult, ook financieel. Een Landelijke Vergadering als zodanig heeft in een dergelijk instituut geen enkele zeggenschap en op een dergelijk instituut geen enkele (financiële) grip. De STAGG is daarmee geheel vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Stichting Emeritaatsvoorziening en de Stichting Nederlands Gereformeerd Seminarie. Uiteraard zou een Landelijke Vergadering de Financiële Commissie kunnen opdragen om de bijdragen ten behoeve van instituten als de STAGG te innen, maar dat betekent dan toch in feite dat de Financiële Commissie slechts optreedt als kassier: wat de kerken afdragen (naast de bijdrage aan de Financiële Commissie zelf), betaalt zij door en dat is het dan. Willen of kunnen kerken geen bijdragen betalen, dat blijft dat voor rekening en risico van de betreffende stichting. Op grond waarvan de Diaconale Commissie hoopt, dat in een dergelijke situatie de opbrengst hoger zal zijn, is ons onduidelijk; wellicht heeft de Diaconale Commissie een te rooskleurig beeld van de invloed van de Financiële Commissie of een te somber beeld van de oplettendheid van de plaatselijke kerken. De mening van de Financiële Commissie is dan ook: liever niet, want het is onzuiver, het werkt niet en het schept een precedent.

4. Slotopmerkingen.

Wij stellen ons voor om rond 1 januari a.s. aan het (voormalige) moderamen van uw (naar onze verwachting) dan afgesloten Vergadering rekening en verantwoording af te leggen over het financiële beheer over de periode 1999 tot en met 2001. Aan dat (voormalige) moderamen zal dan om voorlopige décharge worden gevraagd en om vaststelling van de bijdrage voor het jaar 2002. Een dergelijke gedragslijn is ook in het verleden gehanteerd en door vorige Landelijke Vergaderingen goedgekeurd.

Bijlage bij Aanvullend Rapport Financiële Commissie

Financieel overzicht 2000/Begroting 1999/2000

	Totaal 1996/98	Begroting 1999/2001	Uitkomst 1999	Uitkomst 2000	Beschikbaar 2001
Uitgaven					
Commissies					
- AKS		f 1.500		f 111	f 1.389
- Geest. Verz. Militairen	4.996	6.000	3.163	996	1.841
- Contact Hoge Overheid	3.567	4.000	1.089	1.664	1.247
- Bijdrage C.I.O.	16.250	18.000	5.900	5.918	6.182
- Contact en Samenspr. binnenland	3.027	3.000	952		2.048
buitenland	5.406	23.500	295	9.255	13.950
- COGG	3.697	3.600	1.231		2.369
- Financiële commissie	4.444	4.500	1.319	421	2.760
- Radio en TV	251	500	479	1.078	-1.057
- Opleiding predikanten	8.625	9.000	751	4.471	3.778
- Vrouwelijke oud./pred.		3.000	4.251	4.535	-5.786
- Diaconale commissie		3.000			3.000
- Waarnemers RCOB		3.600	446	232	2.922
- Bijbelvertaling	743	-			
- Liedbundel 2000	500				500
- Evangelie en Moslims	1.500				1.500
- Rechtspositie predikanten	3.000				3.000
- Internet	1.946	-			
- Archief en documentatie	<u>3.827</u>	<u>12.000</u>	<u>6.340</u>	<u>1.732</u>	<u>3.928</u>
	56.779	98.700	26.216	30.413	42.071
Landelijke vergadering	50.797	50.000	4.375		45.625
Diverse kosten			160	157	-317
Vergoedingen:					
- penningmeester	5.700	6.300	2.100	2.100	2.100
- archivaris	<u>5.700</u>	<u>6.300</u>	<u>2.100</u>	<u>2.100</u>	<u>2.100</u>
	<u>11.400</u>	<u>12.600</u>	<u>4.200</u>	<u>4.200</u>	<u>4.200</u>
Totaal uitgaven	<u>118.976</u>	<u>161.300</u>	<u>34.951</u>	<u>34.770</u>	<u>91.579</u>
Ontvangsten					
Bijdragen kerken					
op basis f 1,25/ f1,75 p.z.	111.641	157.500	52.555	52.549	52.396
Rente	<u>6.947</u>	<u>3.000</u>	<u>1.450</u>	<u>1.735</u>	<u>-185</u>
Totaal ontvangen	<u>118.588</u>	<u>160.500</u>	<u>54.005</u>	<u>54.284</u>	<u>52.211</u>
Overschot/tekort	-388	-800	19.054	19.514	-39.368
Beschikbare middelen per 31 december 1998				f 37.366	
bij: overschot 1999				19.054	
saldo Cogma voor de kerken				<u>10.000</u>	
Beschikbare middelen per 31 december 1999				66.420	
bij: overschot 2000				<u>19.514</u>	
Beschikbare middelen per 31 december 2000				85.934	

Samenstelling beschikbare middelen per 31 december 2000	
SNS-bank (spaarrekening)	82.916
SNS-bank (rekening-courant)	52.777
Postbank	3.934
Te vorderen bankrente	1.500
Te ontvangen bijdragen	1.000
Voorschot LV Amersfoort	<u>6.000</u>
	148.127
af: Commissie Evangelie en Moslims	<u>62.193</u>
	f 85.934

LV 26.3 Brief Financiële Commissie, Financieel Overzicht 1999-2001 en begroting 2002-2004

Aan het Moderamen van de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken Amersfoort 2001

De Financiële Commissie NGK heeft in haar vergadering van 8 januari jl. het Financieel Overzicht 1999 tot en met 2001, sluitend met een overschot van f 1.593 (€723) tegenover een begroot tekort van f 800 vastgesteld.

De belangrijkste verschillen met de begroting zijn de kosten van de Commissie Contact en Samenspreking en de kosten van de Landelijke Vergadering. Voornamelijk door het niet doorgaan van enkele begrote reizen naar het buitenland bleven de kosten van de Commissie Contact en Samenspreking ruim f 13.000 beneden de begroting. De kosten van de Landelijke Vergadering waren daartegenover ruim f 14.000 boven de begroting, waaronder begrepen f 4.375 nagekomen kosten van de LV Doorn 1998. De hogere kosten van de LV 2001 houden verband met een groter aantal zittingsdagen dan in de begroting was voorzien.

Vervolgens heeft de Financiële Commissie een begroting opgesteld voor de jaren 2002 tot en met 2004. Als basis voor deze begroting hebben zoveel mogelijk gediend de opgaven van de verschillende commissies. Voor de e.k. Landelijke Vergadering Lelystad 2004 hebben wij een stelpost opgenomen van €25.000. De totale kosten van deze driejaarlijkse periode zijn begroot op €80.580.

Rekening houdend met een gering bedrag aan rente-inkomsten (€1.000) zal het saldo van €79.580 opgebracht moeten worden door de kerken. Bij een totaal aantal zielen van 30.400 komt dit neer op een bijdrage van (afgerond) €0,90 per ziel per jaar. Het overschot bedraagt dan €2.500, welk bedrag voldoende wordt geacht om eventuele tegenvallers in de begroting op te vangen.

De Financiële Commissie verzoekt u:

- de penningmeester voorlopige decharge te verlenen voor het jaar 2001
- de begroting 2002 tot en met 2004 goed te keuren
- de bijdrage van de kerken aan de Financiële Commissie over 2002 vast te stellen op €0,90 en zo mogelijk dit bedrag te handhaven voor 2003 en 2004.